

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Limburg**

datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
18 februari 2015	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
onderwerp	visitatierapport.
Accreditatiebesluit	
(003330)	
bijlagen	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
4	De commissie beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.

Als centrale doelstelling die de opleiding zich stelt, wil ze zelfstandige leraren kleuteronderwijs onderrichten die competent zijn om in verschillende kleuterklassen te functioneren. Een cruciaal element hierin is het ervaringsgericht onderwijs (EGO). In de opleidingsvisie staat daarnaast het begrip “meesterschap” centraal en wordt er gefocust op de visie op leraarschap. Die visie op het meesterschap steunt op zijn beurt op vier pijlers: authenticiteit, fundamenteel leren, inhoudelijke expertise en engagement in de maatschappij.

De opleiding profileert zich via een eigen competentieprofiel van de leraar. De basis hiervoor zijn de decretale basiscompetenties en de functionele gehelen. Deze werden op hun beurt opgesplitst en aangevuld met elementen uit het EGO en de opleidingsvisie. De commissie raadt de opleiding aan om tijdens haar curriculumhervorming (die volop bezig is) het onderscheid tussen de eigen opleidingsvisie en de onderwijsvisie scherper te stellen.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als goed.

Het programma van de KHLim is opgebouwd in drie verschillende fases. In de eerste fase, de instroomfase, ligt de focus op de oriëntatie van de nieuwe studenten: het verkennen van het toekomstige beroep en werkveld. Tijdens deze fase maken ze kennis met de basisschool, de taak van de leraar en het kind in de kleuterschool. De instroomfase loopt gelijk met het eerste semester. De hoofdfase valt samen met het tweede semester van het eerste jaar, het volledige tweede jaar en het eerste semester van het derde jaar. Tijdens deze fase staat de taakbetrokkenheid van de toekomstige leraar centraal en wordt er gewerkt aan het taakaanbod. In het laatste semester bevinden de studenten zich in de uitgroefase. Kennis en inzichten worden geïntegreerd ingezet op kind-, klas- en

Pagina 2 van 8 schoolniveau. Elke fase is op zijn beurt onderverdeeld in drie componenten: de praktijk; thematische en vakopleidingsonderdelen en tot slot vaardigheden en algemene vorming. In het derde jaar kiezen de studenten voor een totaal van 25 studiepunten uit verschillende keuzeopleidingsonderdelen.

Doorheen dit programma loopt een goed ontwikkelde onderzoekslijn. Deze leerlijn zit verwerkt in verschillende opleidingsonderdelen en kent als sluitstuk het actieonderzoek (bachelorproef). In dit actieonderzoek dient de student zijn reflectievaardigheden en verworven competenties aan te tonen. Het eindwerk dient eveneens relevant te zijn voor de praktijk. Aan de hand van zes groepssessies en individuele coachingsgesprekken worden de studenten voorbereid.

Aan eerder vermelde fases worden ook de stages gekoppeld. Tijdens de instroomfase staat de stage in het teken van verkenning en zelfsturing. Tijdens zes tweedaagse participatiedagen in de context van de gehele basisschool verkent de student het werkveld en zijn eigen functioneren in deze omgeving. Tijdens de vier semesters van de hoofdfase spitst de student zich toe op de kleuterklas. Tot slot is er de afstudeerstage van vijf weken die dienst doet als tweede sluitstuk van de opleiding, naast het actieonderzoek. De totale stagecomponent in het programma is begroot op 48 studiepunten.

Het cursusmateriaal is inhoudelijk correct, actueel en refereert naar recente werken. Studenten gaven aan dat de lay-out van het materiaal beter kan.

Het academiejaar is opgesplitst in twee semesters. Op het einde van elk semester is er een examenperiode waarin de studenten examens afleggen over de opleidingsonderdelen van het betreffende semester. Examens worden georganiseerd op het einde van het eerste en tweede semester (eerste zittijd) en tijdens de maanden augustus/september (tweede zittijd).

De visitatiecommissie kon geen formeel uitgeschreven toetsbeleid inkijken tijdens het bezoek. Wel kon de visitatiecommissie vaststellen dat er een informeel toetsbeleid is waarin zorg en aandacht uitgaan naar de kwaliteit van toetsing. Er is een kwaliteitskader ontwikkeld door de opleiding dat verder gaat dan louter kwaliteitsbewaking en streeft naar efficiëntie en effectiviteit. Er is tevens een toetscommissie opgericht met een dubbele functie: ze ondersteunt de docenten en werkt beleidsadviserend.

De evaluatievormen kaderen in het didactisch concept van de opleiding en staan in relatie tot de beoogde beheersingsniveaus. De opleiding maakt onder andere gebruik van volgende vormen: kennistoetsen, papers, presentaties, opdrachten, enzovoort. Summatieve evaluatie wordt gebruikt om de te behalen competenties te toetsen aan het einde van elk opleidingsonderdeel. Aangezien de opleiding de kaart trekt van het EGO en sterk inzet op zelfsturing, kiest ze naast productevaluatie ook voor procesevaluatie (persoonlijk actieplan, logboek,...) en formatieve toetsing. De opleiding plaatst feedback voor de studenten hierin ook centraal. Deze kan tussentijds plaatsvinden maar is ook structureel ingebed aan het eind van elke examenperiode.

Bij de start van het academiejaar worden de studenten onderworpen aan de Lemo-test (leercompetenties en motivatiekenmerken). Op basis van de resultaten krijgen de studenten individuele feedback en tips. In het kader van reflectie worden deze resultaten verder besproken in de leergroepen. Indien gewenst kan de student verdere studievaardigheidstraining volgen. Verdere initiatieven van begeleiding zijn

Pagina 3 van 8 studietrajectbegeleiding en ondersteuning van de dienst studentenvoorzieningen. Om deze initiatieven te ondersteunen zet de opleiding ook in op gerelateerde onderzoeksprojecten.

De opleiding deelt zijn infrastructuur in Campus Hemelrijk met de bachelor in het onderwijs: lager onderwijs en de bijhorende bachelors na bachelor van de Katholieke Hogeschool Limburg. Studenten van het avondtraject volgen geen les op deze campus maar op de campus van het departement in Diepenbeek. Op de campus in Hasselt bezocht de commissie onder andere de sportzaal, les en vaklokalen, ICT-ruimte, ontmoetingsruimtes en de mediatheek. Deze laatste heeft een voldoende groot aanbod aan vakliteratuur en spelmateriaal. Voor studenten van het avondtraject staat er een koerierdienst ter hunner beschikking aangezien er geen mediatheek is in Diepenbeek. Dit is echter geen optimale oplossing.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerd eindniveau als voldoende.

De commissie kon m.b.t. toetsbeleid geen formele visie, noch referenties naar relevante stromingen vinden en adviseert daarom de opleiding om werk van een goed geformaliseerd en geformuleerd toetsbeleid.

De commissie kon vaststellen dat de opleiding in beide trajecten zelfbewuste leraren kleuteronderwijs aflevert die doordrongen zijn van een EGO-visie en weten waarvoor ze staan. Het werkveld gaf aan dat ze tevreden zijn over de inzetbaarheid van de afgestudeerden. De alumni op hun beurt vonden zichzelf grondig voorbereid op wat hen te wachten stond. Het feit dat de opleiding sterk inzet op het zelfbewustzijn van de studenten draagt bij tot een sterke voorbereiding.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Pagina 4 van 8 **Besluit**¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Limburg.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de Katholieke Hogeschool Limburg. De opleiding wordt aangeboden te Hasselt zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2023.

Den Haag, 18 februari 2015

De NVAO
Voor deze:

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Van deze gelegenheid heeft de instelling geen gebruik gemaakt.

Pagina 5 van 8 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsproces	Goed
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Naam instelling	Katholieke Hogeschool Limburg
Adres instelling	Hemelrijk 25 3500 Hasselt BELGIË
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Katholieke Universiteit Leuven
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	Kleuteronderwijzer(es)
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– geen – ja
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Hasselt
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2016
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	2014-2015
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
ISCED benaming van het studiegebied	Education

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs begeleidt kleuters in complexe school- en klascontexten bij hun leer- en ontwikkelingsproces. Rekening houdend met de beginsituatie van de klasgroep en de belevingswereld van de individuele kleuter zorgt hij voor gepaste begeleiding, formuleert hij algemene en concrete doelen, selecteert hij passende leerinhouden en leerervaringen, aangepaste ontwikkelingsmaterialen, werk- en groepeeringsvormen. Hij functioneert autonoom en gebruikt hiervoor het Standaardnederlands.
2. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs creëert een aangenaam en uitdagend speel-, leer- en leefklimaat in de klas en op school, met oog voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en het fysieke welzijn van de klasgroep en de individuele kleuter. Hij hanteert een zorgbrede aanpak en speelt positief in op de sociale, culturele en talige diversiteit binnen de klasgroep. Hij bevordert emancipatie, individuele ontplooiing en maatschappelijke participatie.
3. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs heeft een grondig inzicht in de brede ontwikkeling van de kleuter en beheerst de basiskennis - waaronder ten minste de ontwikkelingsdoelen - m.b.t. inhouden en vaardigheden uit de leergebieden Nederlands, wiskundige initiatie, wereldoriëntatie, muzische vorming en lichamelijke opvoeding, en leergebiedoverschrijdende thema's. Hij hanteert een geïntegreerde en mediawijze aanpak en volgt recente ontwikkelingen kritisch op.
4. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs creëert een veilige, werkbare en stimulerende speel-, leer- en leefomgeving. Hij zorgt voor een doel- en kindgerichte planning. Hij gaat correct om met administratieve taken.
5. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische, kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderwijsonderzoek.
6. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs communiceert discreet en in het Standaardnederlands of indien nodig een ander passend register met ouders/verzorgers over de kleuter, de school, opvoeding en onderwijs. Hij betreft ouders/verzorgers bij het klas- en schoolgebeuren.
7. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs werkt teamgericht en neemt in het schoolteam mee de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het schoolbeleid.
8. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs legt contacten en werkt samen met aanbieders van onderwijsbetrokken initiatieven en andere externe partners.
9. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs neemt deel aan het maatschappelijke debat over onderwijskundige thema's en over het beroep van de leraar en zijn plaats in de samenleving, ook in internationaal perspectief.
10. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs denkt kritisch en met een open geest na over ontwikkelingen op het sociaal-politieke, sociaaleconomische, levensbeschouwelijke, cultureel-esthetische en cultureel-wetenschappelijke terrein.

Voorzitter:

- Kristien Arnouts, verantwoordelijke studiedienst Christelijke Onderwijs Centrale, ACV;

Leden:

- Sabine Dirx, kleuteronderwijzeres, Basisschool Klimop;
- Sara Gielen, professor Katholieke Universiteit Leuven;
- Jos Willems (onderwijskundige) lid van het College van Bestuur van de Zuyd Hogeschool, bestuurslid van de Hoger Onderwijs Vereniging voor Onderwijsresearch;
- Emma Van Houwe (student-lid) studente Kleuteronderwijs aan de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven.

De commissie werd ondersteund door Jannes Motmans, secretaris.